

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Термін навчання: 3 роки 10 місяців

Спеціальність 053 Психологія (Бакалавр)

Освітня програма

«Дитяча психологія та психологічна практика»

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “2” вересня 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія України
Викладач	Пилипів Ігор Васильович
Контактний телефон викладача	(+38)0673423136
Email викладача	ihor.pylypiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС: 90 год
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа 14 -15.00

2. Анотація навчальної дисципліни

Історія України – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, традиції та історичну пам'ять. Він передбачає поглиблення та систематизацію історичних знань студентів у відповідності до вимог вищої школи, дає можливість зрозуміти зміст, характер та закономірності державотворчих, політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що відбувалися на території України від найдавніших часів до сьогодення. Він структурований за проблемно-тематичним принципом. Змістове наповнення предмета базується на розвитку громадянської свідомості, активної життєвої позиції й патріотизму особистості, яка володіє глибокими історичними знаннями, розумінням національного інтересу України та готова його обстоювати. Особлива увага акцентується питанню патріотизму та єдності українців в захис ті України.

Вводячи студентів спеціальності 053 Психологія, освітньої програми «Дитяча психологія та психологічна практика» у світ української історії з її основними науковими проблемами і дискурсами, ми намагаємося представити головні історичні віхи становлення та розвитку української нації, простежити процес формування національно-культурних цінностей із розумінням, що засвоєні уміння і навички, знадобляться їм для роботи в навчальних закладах середньої освіти. Акцентується увага

на на використанні сюжетів вітчизняної історії під час роботи в школі та позашкільних навчальних і виховних закладах.

У результаті опанування курсу «Історія України» в студентів повинні сформуватися чіткі світоглядні позиції, ціннісні орієнтири, почуття патріотизму, здатність інтерпретувати досвід попередніх поколінь і здійснювати самостійний відповідальний вибір. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, а також віділяється увага небезпекам, що постають нині перед українським і світовим соціумами – гендерна ідеологія, ЛГБТ-«мислення», ворожа берехлива пропаганда, ювенальна юстиція тощо. За нашим задумом, поінформовані студенти у майбутньому зможуть використати зазначені цивілізаційні виклики при роботі в дошкільних установах, закладах початкової середньої освіти.

Об'єктом вивчення історії України є реальні історичні їх зв'язок з світовим історичним розвитком. **Предметом** – є процес формування та становлення української нації, побудова та захист української державності в хронологічній послідовності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Історія України» вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньою програмою «Дитяча психологія та психологічна практика» з дисципліни «Історія України» комплекс знань, вмінь та навичок з предмету. Ці знання знадобляться студентам для формування у майбутньому системи життєвих цінностей в роботі в дошкільних закладах педагогічної освіти та у початковій школі.

Завдання курсу:

1. ознайомити студентів із історією України від стародавньої доби до сьогодення;
2. навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії української культури;
3. акцентувати на загрозах, що постають нині перед українським і світовим суспільствами; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблем.

4. формування в студентів зазначеної спеціальності культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні події, явища, періоди, закономірності, напрями українського історичного процесу в його соціально-економічному та політичному вимірах;
- *головні джерела вивчення вітчизняної історії відповідно до різних історичних епох;*
- *визнаних діячів української історії;*
- важливі проблемно-теоретичні питання курсу, та їх трактування сучасною українською історичною наукою.

вміти:

- співвідносити події, явища та процеси з відповідними історичними епохами;
- узагальнювати і систематизувати історичні події, визначати причинно-наслідкові зв'язки в явищах і процесах, що відбувалися на території України від давнини до сьогодення;
- визначати місце учасників історичних подій, об'єктивно оцінювати їхню діяльність;
- вільно володіти базовим категоріально-понятійним апаратом історичної науки;
- аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусіях з метою пошуку історичної істини;
- застосовувати набуті знання з історії України у професійній і повсякденній діяльності, для орієнтації у суспільно-політичному житті, оцінюванні політичних, економічних, мистецьких явищ, подій тощо.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності(відповідно до матриці ОП):

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

Спеціальні компетентності(відповідно до матриці ОП):

СК12. Здатність виявляти толерантність (повагу та позитивне ставлення) до розмаїття культур, форм самовираження й самоздійснення індивідуальності.

Програмні результати навчання (відповідно до матриці ОП):

ПР 8. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПР 22. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 год.
Семінарські заняття	14 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
I	053 Психологія	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Найдавніші часи в історії України. Історія та культура Київської Русі та Галицько-Волинської держави	2	-	4
Тема 2. Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – початок XVI ст.	2	-	4
Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького	-	2	4
Тема 4. Політичне становище України в другій половині XVII ст. Доба Руїни. Українські землі у складі Російської імперії та Речі Посполитої у XVIII ст.	-	2	4
Тема 5. Українські землі у складі Російської імперії та Речі Посполитої у XVIII ст	-	2	4
Тема 6. Українські землі у складі Російської імперії у XIX ст. Культура України в XIX ст	2	-	4
Тема 7. Галичина в складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у XIX ст. Формування української національної свідомості.	2	-	4
Тема 8. Українська революція. Центральна Рада. Українська гетьманська держава. Директорія	-	2	4
Тема 9. Західноукраїнська Народна Республіка	2	-	4

Тема 10. Українські землі в міжвоєнний період XX століття. Більшовицький терор.	2	-	4
Тема 11. Західноукраїнські землі в 20-30 - ті роки XX ст.	2	-	4
Тема 12. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945).	-	2	4
Тема 13. Україна повоєнний період 1944-1953 рр.	-	2	4
Тема 14. Україна в умовах десталінізації та застою.(1954-1989 рр.)Шістдесятництво і дисидентський рух в Україні	-	2	4
Тема 15. Україна - незалежна держава. Українці в війні за незалежність в російсько-українській війні (1914- до перемоги)	2	-	4
ЗАГ.:	16	14	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання здійснюється у рамках 100-бальної університетської шкали</p> <p>Розподіл балів за видами навчальної роботи.</p> <p>Усні відповіді на семінарських заняттях, участь в обговореннях і дискусіях – 20 балів (не менше 3 індивідуальних виступів – по 5 балів кожний, участь у дискусіях – по 3 бали за кожне заняття);</p> <p>Письмова модульна робота – 20 балів;</p> <p>Виконання індивідуального завдання – 10 балів.</p> <p>Підготовка індивідуального завдання здійснюється у письмовій формі або у формі презентації;</p> <p>Підсумкове залікове заняття у формі комплексної контрольної роботи – 50 балів.</p> <p style="text-align: center;">Поточний контроль знань студентів з навчальної</p>
---	--

	<p>дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (опитування на семінарських заняттях, тестування, контрольна робота, самостійна робота).</p> <p>Підсумковий контроль та екзамен. Підсумковий контроль виставляється на останньому семінарському занятті як підсумок виконання всіх визначених робочою програмою завдань. Мінімальна кількість балів – 50. Максимальна кількість балів – 100.</p> <table border="1" data-bbox="620 663 1477 1169"> <thead> <tr> <th colspan="2">Накопичування балів під час вивчення дисципліни</th> </tr> <tr> <th>Види навчальної роботи</th> <th>Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Лекція</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Семінарські заняття</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Самостійна робота. КСР</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Індивідуальне завдання</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Іспит</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Максимальна кількість балів</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Накопичування балів під час вивчення дисципліни		Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Лекція	0	Семінарські заняття	40	Самостійна робота. КСР	10	Індивідуальне завдання	0	Іспит	50	Максимальна кількість балів	100
Накопичування балів під час вивчення дисципліни																	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів																
Лекція	0																
Семінарські заняття	40																
Самостійна робота. КСР	10																
Індивідуальне завдання	0																
Іспит	50																
Максимальна кількість балів	100																
Вимоги до письмових робіт	Студенти виконують письмові роботи (реферати) згідно з темами, визначеними на практичні заняття.																
Семінарські заняття	<p>Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з по заданих історичних темах, розвивати мислення, формувати навички викладу підбраного матеріалу, вміння аргументувати власні висновки. Формує навички публічних виступів, вміння дискутувати, визначати власну позицію.</p> <p>При підготовці до семінарського заняття студенти повинні продемонструвати знання та вміння передбачені темою заняття.</p>																
Умови допуску до	До підсумкового контролю допускаються студенти, які																

підсумкового контролю	виконали не менше 55% завдань, передбачені навчальною програмою з дисципліни та набрали за поточну успішність кількість балів, не меншу за 50 балів
Підсумковий контроль	Екзамен виставляється за сумою підсумкового семестрового контролю, що виводиться на завершальному семінарському занятті (шляхом підсумку попередньо отриманих результатів за різні форми контролю) – 50 балів, та екзаменаційної оцінки – 50 балів, в сумі – 100 балів

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Контрольна робота проводиться у письмовій формі. Студентам пропонується перелік 5 завдань по 10 балів кожне. Перше і друге завдання – тезовий виклад змісту питань із програмових робіт, оцінюються по 10 б. кожне. Третє завдання – 2 питання на конкретну подію, процес, документ, оцінюються по 5 б. кожне. Четверте – тлумачення п'яти історичних термінів і понять із різних епох. Оцінюється по 2 б. за кожную правильну відповідь. П'яте завдання – індивідуальні 10 запитань на знання хронології, історичної географії, історичних персон, подій фактів. П'ять запитань у тестовій формі із чотирма варіантами для вибору. Кожна правильна відповідь – 1 бал. Час виконання роботи – 60 хв.
Відвідування занять	Політика курсу «Історія України» передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізньєнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, написати колоквіум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної не

	<p>добросовісності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентів повторно виконати необхідний вид роботи. Політика курсу «Історія України» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізень на заняття або пропущених пар без поважних причин.</p>
<p>Академічна добросовісність</p>	<p>Студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну добросовісність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника.</p> <p>Положення про запобігання академічному плагіату: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiiapolozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p> <p>Положення 2 https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf</p> <p>У випадку виявлення випадків плагіату у виконанні навчальних завдань, академічної не добросовісності (списування), пред'явлені студентом завдання не зараховуються.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливі зарахування курсів, які відповідають змісту дисципліни загалом чи її окремих тем. Такі курси зараховуються відповідно як опрацьована тема чи як виконане практичне завдання за умови наявності презентації пройденого курсу та його підтвердження сертифікатом. Зарахування курсу «Історія України» можливе якщо студент вчиться паралельно на іншій спеціальності та пройшов згаданий курс при умові відповідності кількості годин.</p> <p>Рекомендовані платформи: Prometheus, EdEra, Coursera</p> <p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) -</p>

8. Рекомендована література

1. Пилипів І. В. Греко-католицька церква в суспільно-політичному житті Східної Галичини (1918–1939 рр.) : монографія. –Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2011-440 с.
2. Андрухів І., Лисенко О., Пилипів І.В. Станіславська (Івано-Франківська) єпархія УГКЦ крізь призму століть: історико-релігійний аспект : наукова монографія / І. Пилипів, І. Андрухів, О. Лисенко. – Надвірна : Надвірнянська друкарня, 2010. – 500 с.
3. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Львів. Портал. 2024
4. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1990.
5. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. – К., 1991-1998.
6. Давня історія України: У 2 кн. – К., 1994, 1995.
7. Довідник з історії України в трьох томах. – К., 1993-1995.
8. Дорошенко Д. Нарис історії України: У 2 т. – К., 1992.
9. Дорнік В., Касьянов Г., Ліб П., Ляйдінгер Г., Міллер А., Мусял Б., Расевич В. Україна між самовизначенням та окупацією: 1917-1922 роки / Кер. авт. кол., гол. упорядн. В. Дорнік; Наук. ред. Р. Пиріг; Перекл. з нім. В. Кам'янець. НАН-України. Інститут історії України. – К.: Ніка-Центр, 2015. – 512 с.
10. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.
11. Історія України (соціально-політичні аспекти) : Хрестоматія . Автор-упорядник — доктор історичних наук, професор С. О. Костилева. - К.: НТУУ «КПІ», 2009. - 338 с.
12. Історія України : Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. — К. : Наук, думка, 2013. — 1056 с.
13. Білоцерківський В. Я. Б 43 Історія України: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 536 с.
14. Новітня історія України. Історія України хх ст. Шлях доступу:
https://uahistory.co/book/novitnya/#google_vignette
15. Історія України: нове бачення: У 2 т. /Під ред. В.А. Смолія. – К.: Україна, 1995. – Т.2. – 1996.

16. Калініченко В.В., Рибалка І.К. Історія України. Частина III: 1917-2003 рр.: Підручник для історичних факультетів вищих навчальних закладів. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004.
17. Якубова Л. Д. Етнонаціональна історія Донбасу: тенденції, суперечності, перспективи в світлі сучасного етапу українського націотворення / НАН України. Інститут історії України. - К.: Інститут історії України, 2014. – 109 с.
18. Старожитності Гуцульщини. Каталог пам'яток історії та культури у 2-х томах: джерела з етнічної історії населення Українських Карпат. Т. 2. Городища, замки, осередки солевидобутку, давні транскарпатські шляхи. Відпов Ред., Кугутяк М.В., Манускрипт-Львів. 2011.
19. Снятинщина. Історико-Етнографічний нарис. Гол. ред.: А. З. Королько. Снятин-Івано-Франківськ-Львів.: Манускрипт-Львів. 2014. 732 с.
20. Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. – Т. 2: З-О. – Івано-Франківськ: Манускрипт-Львів, 2019. – 832 с.

Викладач:

Заслужений працівник освіти України,
доктор історичних наук,
професор кафедри історії України
і методики викладання історії
Пилипів Ігор Васильович